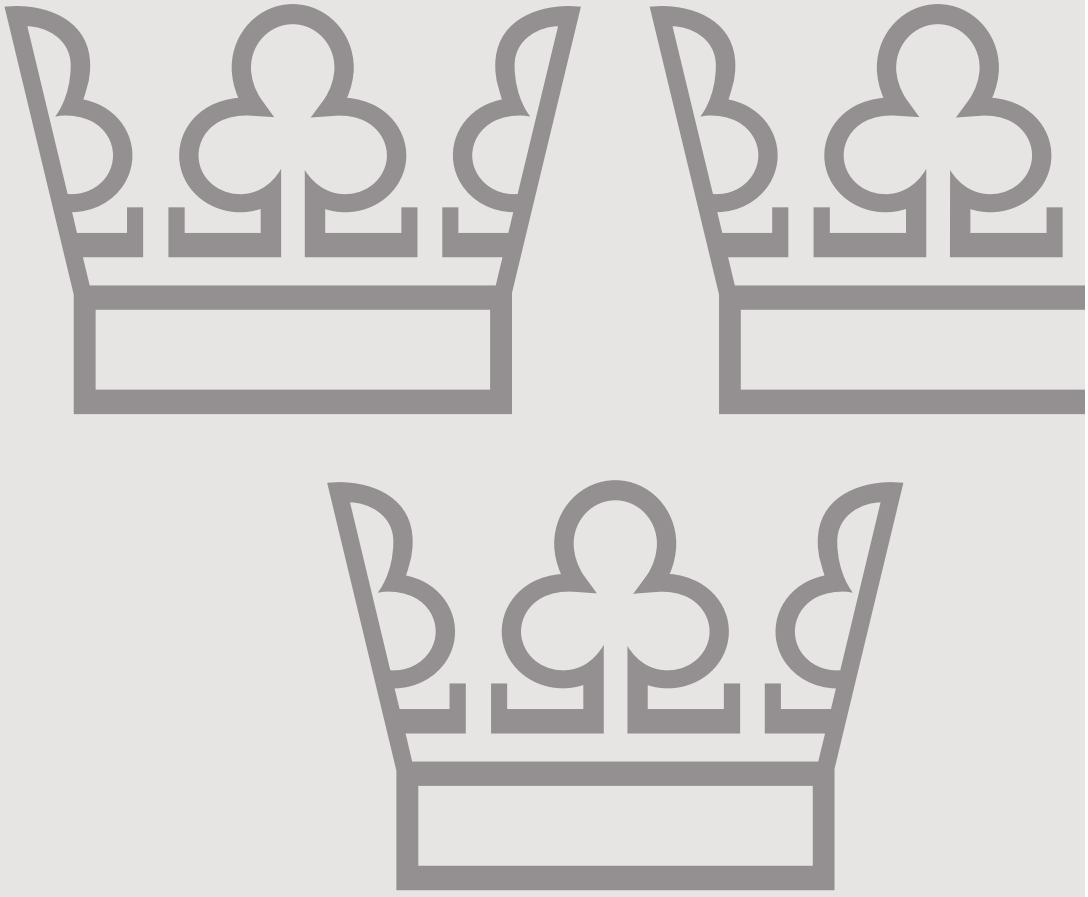
RIKSGÄLDEN
SWEDISH NATIONAL DEBT OFFICE

2026-10-21

Beslutspromemoria

– ändrade föreskrifter om insättningsgaranti

Sammanfattning

Riksgäldskontoret (Riksgälden) beslutar om ändringar i bilagan till Riksgäldskontorets föreskrifter (RGKFS 2016:2) om insättningsgaranti. Ändringarna innebär en revidering av modellen för beräkning av insättningsgarantiavgiften.

Den reviderade avgiftsmodellen förväntas öka institutens incitament för minskat risktagande och bidra till att avgiftsuttaget tydligare speglar skillnaderna i institutens affärsmodeller och riskprofiler.

Föreskriftsändringarna träder i kraft den 1 januari 2027.

Innehåll

1. Utgångspunkter ... 4
1.1 Insättningsgarantin ... 4
1.2 Avgifter för insättningsgarantin ... 4
1.3 Beräkning av avgiften ... 4
1.4 Syftet med ändringarna i föreskrifterna ... 5
1.5 Regleringsalternativ ... 5
1.6 Rättsliga förutsättningar ... 5
1.7 Ärendets beredning ... 5

2. Bakgrund ... 6
2.1 Nuvarande avgiftsberäkning ... 6

3. Motivering och överväganden ... 11
3.1 Avgiftsintervallets storlek och antalet riskklasser ... 11
3.2 Ändringar i fördelning av individuell riskpoäng ... 14
3.2.1 Stabil nettofinansieringskvot ... 15
3.2.2 Avkastning på totalt kapital ... 15
3.2.3 Systemviktigt institut ... 16
3.2.4 Ej intecknade tillgångar/garanterade insättningar ... 17
3.3 Ikraftträdande ... 19

4. Konsekvenser ... 20
4.1 Konsekvenser för samhället ... 20
4.2 Konsekvenser för insättarna ... 20
4.3 Konsekvenser för instituten ... 20
4.3.1 Allmänt om instituten ... 20
4.3.2 Administrativa kostnader ... 21
4.3.3 Ändrade avgifter ... 21
4.3.4 Övriga konsekvenser ... 22
4.4 Konsekvenserna för myndigheterna ... 22
4.5 Överensstämmelse med unionsrätten ... 23
4.6 Tidpunkten för ikraftträdande ... 23
4.7 Speciella informationsinsatser ... 23

1. Utgångspunkter

1.1 Insättningsgarantin

Riksgälden är garantimyndighet enligt lagen (1995:1571) om insättningsgaranti (10 § förordningen [2023:909] med instruktion för Riksgäldskontoret).

Insättningsgarantin innebär att kunders insättningar på konton hos banker, kreditmarknadsföretag och värdepappersbolag (institut) skyddas vid konkurs eller när Finansinspektionen beslutat att garantin ska träda in. Garantin ersätter kapital och upplupen ränta upp till 1 150 000 kronor per person och institut. Till grund för lagen om insättningsgaranti ligger insättningsgarantidirektivet. Syftet med insättningsgarantin är att bidra till konsumentskyddet och till stabiliteten i det finansiella systemet.

1.2 Avgifter för insättningsgarantin

Varje institut som omfattas av insättningsgarantin ska betala en årlig avgift till garantimyndigheten (12 § lagen om insättningsgaranti). Enligt samma bestämmelse ska institutens sammanlagda avgifter för ett år uppgå till 0,1 procent av institutens samlade garanterade insättningar. Medlen förvaltas i en särskild fond, insättningsgarantifonden. De i insättningsgarantifonden behållna avgiftsmedlen ska uppgå till ett belopp som motsvarar minst 0,8 procent av de sammanlagda garanterade insättningarna (15 a § lagen om insättningsgaranti).

1.3 Beräkning av avgiften

Garantimyndigheten ska årligen bestämma hur stort belopp varje institut ska betala i avgift. Avgiften ska baseras på institutets sammanlagda insättningar vid utgången av närmast föregående år, till den del de omfattas av garantin, och ska bestämmas med hänsyn till institutets risknivå (13 § andra stycket lagen om insättningsgaranti).

Enligt artikel 13.2 i insättningsgarantidirektivet får medlemsstaternas insättningsgarantisystem använda egna riskbaserade metoder för att fastställa och beräkna institutens riskbaserade avgifter. Den metod som tillämpas behöver ta hänsyn till de riktlinjer för beräkning av avgifter till insättningsgarantisystem som Europeiska bankmyndigheten (Eba) har utfärdat (Ebas riktlinjer).[1] Sverige har implementerat en riskbaserad avgiftsmodell enligt de regler som följer av Ebas riktlinjer. Beräkningen av avgifter för den svenska

[1] EBA/GL/2023/02.

insättningsgarantin regleras i 4 kap. Riksgäldskontorets föreskrifter (RGKFS 2016:2) om insättningsgaranti och tillhörande bilaga.

1.4 Syftet med ändringarna i föreskrifterna

Syftet med ändringarna är att öka incitamenten för minskat risktagande av instituten. Därutöver syftar ändringarna till att avgiftsuttaget tydligare ska spegla institutens olika riskprofiler och affärsmodeller.

1.5 Regleringsalternativ

En förutsättning för att kunna genomföra ändringarna är att det sker en ändring i de befintliga föreskrifterna.

1.6 Rättsliga förutsättningar

Av 8 § förordningen (2011:834) om insättningsgaranti framgår att Riksgälden får meddela föreskrifter bl.a. om beräkningen av avgifterna för insättningsgarantin.

1.7 Ärendets beredning

Den 15 april 2026 remitterade Riksgälden ett förslag till ändrade föreskrifter om insättningsgaranti. Totalt har elva organisationer, företag och myndigheter yttrat sig över remissen.

Riksgälden har övervägt samtliga framförda remissynpunkter, men redogör bara för de mest väsentliga synpunkterna i denna beslutspromemoria. Föreskrifterna har i begränsad omfattning bearbetats redaktionellt.

2. Bakgrund

2.1 Nuvarande avgiftsberäkning

Den årliga avgiften för ett enskilt institut beräknas huvudsakligen som en funktion av volymen garanterade insättningar, en uppskattning av institutets risknivå samt en avgiftssats (se 13 § lagen om insättningsgaranti). Nedan beskrivs den matematiska formeln som i enlighet med Eba:s riktlinjer används vid avgiftsberäkningen. Den följer också av 4 kap. 2 § Riksgäldskontorets föreskrifter (RGKFS 2016:2) om insättningsgaranti.

$$C_i = CR \times ARW_i \times CD_i \times \mu$$

där

C_i	=	årlig avgift från institut 'i'
CR	=	avgiftssats
ARW_i	=	summerade riskvikter för institut 'i'
CD_i	=	garanterade insättningar för institut 'i'
μ	=	justeringskoefficient

Enligt 12 § lagen om insättningsgaranti ska avgiftssatsen, CR, vara 0,1 procent och justeringskoefficienten, μ, ha det värde som leder till att institutens sammanlagda avgifter för ett år uppgår till ett belopp som motsvarar 0,1 procent av insättningarna.

2.1.1 Nuvarande vikter för riskindikatorer

För att fastställa den procentuella avgift som varje enskilt institut ska betala används en nyckeltalsmodell som med hjälp av ett antal riskindikatorer genererar riskpoäng för varje institut. Med hjälp av riskpoängen får varje institut en summerad riskvikt (ARW).

Riksgäldens nyckeltalsmodell innehåller nio riskindikatorer inom fem olika riskkategorier (se tabell 1). Tillsammans avser de att mäta risknivån hos olika institut och därmed ranka instituten utifrån den risk som de utgör för förluster i insättningsgarantisystemet. De fyra första kategorierna (*Kapital*, *Likviditet och finansiering*, *Tillgångskvalitet* samt *Affärsmodell och styrning*) avser i första hand att mäta sannolikheten för att ett institut fallerar. Den femte kategorin (*Potentiella förluster för insättningsgarantisystemet*) fokuserar i stället på hur stor andel av ett garantibelopp som kan återvinnas om ett institut har fallerat (återvinningsgrad).

Tabell 1 Riksgäldens nuvarande riskkategorier och riskindikatorer

Riskkategorier och riskindikatorer	Indikatorvikter (procent)
Kapital	**20**
Bruttosoliditet	10
Kärnprimärkapitalkvot	10
Likviditet och finansiering	**15**
Likviditetstäckningsgrad	5
Stabil nettofinansieringskvot	10
Tillgångskvalitet	**12,5**
Andel nödlidande lån	12,5
Affärsmodell och styrning	**15**
Riskviktade tillgångar/totala tillgångar	5
Avkastning på totalt kapital	10
Potentiella förluster för insättningsgarantisystemet	**37,5**
Ej intecknade tillgångar/garanterade insättningar	22,5
Systemviktigt institut	15
Summa	**100**

Av Ebas riktlinjer framgår minimivikterna för riskindikatorerna. Minimivikterna utgör 75 procent av de summerade indikatorsvikterna. Resterande 25 procentenheter kan respektive insättningsgarantisystem fördela på valfritt sätt. Riksgälden har valt att fördela de resterande 25 procentenheterna på kategorin, *Potentiella förluster för insättningsgarantisystemet*.

Av tabell 1 framgår Riksgäldens nuvarande riskindikatorer och vikter.

2.1.2 Nuvarande beräkning av individuell riskpoäng

För respektive indikator som ingår i nyckeltalsmodellen tillämpas nedanstående skalor för att beräkna ett instituts individuella riskpoäng (IRSi) för respektive riskindikator.

Bruttosoliditet

Intervall (per percentil-ranking)	11% med lägst brutto-soliditet	> 11% – 22%	> 22% – 33%	> 33% – 44%	> 44% – 55%	> 55% – 66%	> 66% – 77%	> 77% – 88%	12% med högst bruttosoliditet
IRS	100	87,5	75	62,5	50	37,5	25	12,5	0

Bruttosoliditet ska beräknas som primärkapital i relation till exponeringsbelopp för bruttosoliditet.

Kärnprimärkapitalkvot

Intervall (per percentil-ranking)	11% med lägst kärn-primär-kapitalkvot	> 11% – 22%	> 22% – 33%	> 33% – 44%	> 44% – 55%	> 55% – 66%	> 66% – 77%	> 77% – 88%	12% med högst kärn-primär-kapital-kvot
IRS	100	87,5	75	62,5	50	37,5	25	12,5	0

Likviditetstäckningsgrad (LCR)

Intervall	< 125%	125% – < 150%	150% – < 175%	175% – < 200%	200% ≤
IRS	100	75	50	25	0

Stabil nettofinansieringskvot (NSFR)

Intervall (per percentil-ranking)	11% med lägst NSFR	> 11% – 22%	> 22% – 33%	> 33% – 44%	> 44% – 55%	> 55% – 66%	> 66% – 77%	> 77% – 88%	12% med högst NSFR
IRS	100	87,5	75	62,5	50	37,5	25	12,5	0

Andel nödlidande lån

Intervall (per percentilranking)	≥ 5%	<5% – 2,5%	<2,5% – 1,25%	<1,25% – 0,63%	<0,63%
IRS	100	75	50	25	0

Andel nödlidande lån ska beräknas som nödlidande lån (bruttoexponering) i relation till total utlåning.

Totalt riskvägt exponeringsbelopp/totala tillgångar

Intervall (per percentil-ranking)	11% med högst kvot totalt riskvägt exponerings-belopp/total a tillgångar	> 11% – 22%	> 22% – 33%	> 33% – 44 %	> 44% – 55 %	> 55% – 66%	> 66% – 77%	> 77 % - 88%	12% med lägst kvot totalt riskvägt exponerings belopp/tota la tillgångar
IRS	100	87,5	75	62,5	50	37,5	25	12,5	0

Totalt riskvägt exponeringsbelopp/totala tillgångar ska beräknas som totalt riskvägt exponeringsbelopp i relation till totala tillgångar.

Avkastning på totalt kapital

Intervall	< 0% eller > 15%	>2 – 15% ≤	0 – 2%
IRS	100	50	0

Avkastning på totalt kapital ska beräknas som nettointäkter i relation till totala tillgångar och som ett genomsnitt över två år.

Systemviktigt institut

Systemviktigt institut	Nej	Ja
IRS	100	0

Ej intecknade tillgångar/garanterade insättningar

Intervall	11% med lägst kvot ej intecknade tillgångar/ garanterade insättningar	> 11% – 22%	> 22% – 33%	> 33% – 44%	> 44% – 55%	> 55% – 66%	> 66% – 77%	> 77% – 88%	12% med högst kvot ej intecknade tillgångar/ garanterade insättningar
IRS	100	87,5	75	62,5	50	37,5	25	12,5	0

Ej intecknade tillgångar/garanterade insättningar ska beräknas som totala tillgångar med avdrag för intecknade tillgångar i relation till garanterade insättningar.

2.1.3 Nuvarande beräkningsmetod för summerade riskvikter (ARW)

Riksgäldens nuvarande beräkningsmetod för summerade riskvikter följer Ebas riktlinjer. När riskpoäng (IRSi) har tilldelats samtliga institut för varje enskild riskindikator beräknas en sammanlagd riskpoäng (ARS). Det sker genom att varje tilldelad riskpoäng viktas med den tillhörande indikatorns vikt för att

sedan summeras. Den sammanlagda riskpoängen genererar en summerad riskvikt (ARW) och en riskklass för respektive institut (se tabell 2). En låg sammanlagd riskpoäng leder till en låg riskklass och en låg summerad riskvikt (ARW).

Tabell 2 Beräkning av de summerade riskvikterna (ARW)

Riskklass	Intervall för sammanlagd riskpoäng (ARS)	ARW (procent)
1	< 20	50
2	≤ 20,0 – 27,5 <	59
3	≤ 27,5 – 35,0 <	71
4	≤ 35,0 – 42,5 <	84
5	≤ 42,5 – 50,0 <	100
6	≤ 50,0 – 57,5 <	119
7	≤ 57,5 – 65,0 <	141
8	≤ 65,0 – 72,5 <	168
9	≥ 72,5	200

Den lägsta och högsta summerade riskvikten (ARW) utgör det avgiftsintervall som styr den procentuella avgift som ett institut betalar.

3. Motivering och överväganden

I det följande redogörs för Riksgäldens motivering och ställningstaganden i fråga om de aktuella föreskrifterna.

3.1 Avgiftsintervallets storlek och antalet riskklasser

Riksgäldens ställningstagande: De summerade riskvikterna (ARW) ska beräknas i enlighet med följande intervallmetod där intervallen för sammanlagd riskpoäng (ARS) motsvarar en viss riskklass och ARW:

Riskklass	Intervall för sammanlagd riskpoäng (ARS)	Ny ARW (procent)
1	ARS <15	45
2	15,0 ≤ ARS < 20,0	51
3	20,0 ≤ ARS < 25,0	57
4	25,0 ≤ ARS < 30,0	64
5	30,0 ≤ ARS < 35,0	73
6	35,0 ≤ ARS < 40,0	82
7	40,0 ≤ ARS < 45,0	92
8	45,0 ≤ ARS < 50,0	104
9	50,0 ≤ ARS < 55,0	117
10	55,0 ≤ ARS < 60,0	132
11	60,0 ≤ ARS < 65,0	149
12	65,0 ≤ ARS < 70,0	168
13	70,0 ≤ ARS < 75,0	190
14	75,0 ≤ ARS < 80,0	214
15	80,0 ≤ ARS < 85,0	241
16	85,0 ≤ ARS < 90,0	271
17	90,0 ≤ ARS < 95,0	306
18	ARS ≥ 95,0	345

Remisspromemorian hade samma innehåll.

Remissinstanserna: *NOBA Bank AB (publ)*, *Norion Bank AB*, *Svea Bank AB och Finansbolagens förening* avstyrker förslaget att utöka intervallet. Bankerna invänder i huvudsak mot att den föreslagna omkalibreringen är otillräckligt underbyggd. *Finansbolagens förening* anser att förslaget riskerar att missgynna mindre institut och därmed påverka konkurrensen negativt. Även *SweFinTech* anser att förslaget påverkar konkurrensen och att det är oklart varför svenska

institut ska omfattas av regler som avviker eller går längre än etablerade europeiska principer.

Övriga remissinstanser tillstyrker förslaget eller har inget att invända mot det.

Riksgäldens skäl: Riksgälden anser att det nuvarande avgiftsintervallet om 50–200 procent bör utökas till 45–345 procent. Riksgälden anser också att antalet riskklasser inom avgiftsintervallet bör fördubblas från 9 till 18.[2]

Den beräkningsmetod som Riksgälden tillämpar för avgiftsmodellen grundas på de riktlinjer för beräkning av avgifter som Eba har utfärdat. Riksgälden har analyserat den nuvarande modellen för beräkning av insättningsgarantiavgiften. Slutsatsen av analysen är att skillnaden i avgifter mellan institut med olika risknivå är för låg.

En ökning av antalet riskklasser medför en mer differentierad riskindelning. Att antalet riskpoäng per riskklass minskar från nuvarande 7,5 till 5 riskpoäng kommer att underlätta möjligheterna till förflyttningar mellan olika riskklasser. Det bör i sin tur öka möjligheten för de institut som minskar sin risknivå att förflytta sig från en riskklass till en annan och därigenom få en lägre summerad riskvikt (ARW). Givet att det blir enklare för ett enskilt institut att förbättra sin summerade riskvikt bör också incitamentet att faktiskt göra det bli starkare. Detta bör enligt Riksgäldens mening leda till att instituten minskar sitt risktagande.

Antalet institut som är anslutna till insättningsgarantin uppgick den 31 december 2025 till 136, varav 116 tog emot garanterade insättningar.[3] Institutens storlek och verksamhet varierar stort och omfattar storbanker, mindre sparbanker, kreditmarknadsbolag och värdepappersbolag. Den stora variationen på institutens verksamheter innebär att insättningsgarantin innefattar institut med mycket olika affärsmodeller och riskprofiler.

Enligt Riksgäldens mening tar nuvarande avgiftsintervall inte tillräcklig hänsyn till riskskillnaderna mellan instituten. Av Ebas riktlinjer[4] framgår bl.a. att ett bredare intervall, än nu gällande intervall i avgiftsmodellen, kan användas om intervallet inte i tillräcklig utsträckning speglar skillnader i deltagande instituts affärsmodeller och riskprofiler och att det skulle skapa en moralisk risk genom att på ett artificiellt sätt gruppera institut med mycket olika riskprofiler. Mot denna bakgrund anser Riksgälden att det finns skäl att justera det nuvarande

[2] Beräkningsmetoden för summerade riskvikter (ARW) följer av Ebas riktlinjer (punkt 65).
[3] 5 av 116 institut avser institut som har auktoriserats i ett annat land inom EES och som tillhör den svenska insättningsgarantin genom ett s.k. topping-up beslut.
[4] Se punkt 64 av Ebas riktlinjer.

intervallet. Att införa ett bredare intervall leder till att institut med en lägre risknivå kommer att få en ökad möjlighet att få en lägre summerad riskvikt (ARW) i förhållande till ett institut som har en högre risknivå. Ett bredare avgiftsintervall bör därmed i större utsträckning kunna spegla riskskillnaderna mellan instituten. Riksgälden anser därför att avgiftsintervallet bör utökas.

En sådan utökning av avgiftsintervallet är i linje med Ebas riktlinjer. Riksgälden anser därför, till skillnad från *SweFinTech*, att de ändrade föreskrifterna inte innebär att svenska institut kommer att omfattas av regler som avviker eller går längre än etablerade europeiska principer.

Finansbolagens förening och *SweFinTech* anser att förslaget riskerar att snedvrida konkurrensen mellan instituten. Av 12 § lagen om insättningsgaranti framgår att institutens sammanlagda avgifter för ett år ska uppgå till ett belopp som motsvarar 0,1 procent av insättningarna. Som följer av 13 § andra stycket samma lag ska avgiften bestämmas med hänsyn till institutets risknivå. Modellen för beräkning av insättningsgarantiavgiften är således en metod för att fördela det lagstadgade kravet. Ett instituts avgift påverkas av det skälet inte endast av institutets faktiska risk utan också av institutets risk i förhållande till andra institut. Modellen innebär också att det är risken som varje institut utgör för insättningsgarantin som ska beaktas. Syftet är således inte att skapa konkurrensneutralitet mellan instituten. Riksgälden konstaterar att en konkurrenssnedvridande effekt dock kan uppstå både om avgiftsintervallet är för brett liksom för snävt.

3.2 Ändringar i fördelning av individuell riskpoäng

Riksgäldens ställningstagande: Följande skalor ska användas för att räkna ut individuell riskpoäng (IRS) för följande riskindikatorer.

(i) Stabil nettofinansieringskvot (NSFR)

Intervall	< 115%	115% – < 130%	130% – < 145%	145% – <160%	160% ≤
IRS	100	75	50	25	0

(ii) Avkastning på totalt kapital

Intervall	≤ -1% eller > 15%	>-1% – 0%≤	>0% – 0,15%≤ eller >2 – 15% ≤	>0,15% – 0,3%≤	>0,3% – 2%≤
IRS	100	75	50	25	0

(iii) Systemviktigt institut

Intervall	Nej	Ja, år 1	Ja, år 2	Ja, år 3	Ja, år 4 och framåt
IRS	100	75	50	25	0

För att erhålla reducering av IRS på riskindikatorn ska ett institut ha bedömts vara systemviktigt senast den 1 juli det år som avgiften beslutas.

(iv) Ej intecknade tillgångar/garanterade insättningar

Intervall	< 140%	140% – < 165%	165% – < 190%	190% – < 215%	215% ≤
IRS	100	75	50	25	0

Remisspromemorian hade samma innehåll.

Remissinstanserna: *NOBA Bank AB (publ)*, *Norion Bank AB*, *Svea Bank AB* och *Finansbolagens förening* avstyrker förslaget. Bankerna anför i huvudsak att förslaget innehåller en asymmetrisk redovisning av hur antalet intervall för vissa indikatorer utökas medan det för andra indikatorer minskas.

SweFinTech anser att absoluta intervall i vissa delar ökar förutsägbarheten, men efterfrågar en helhetsbild över hur riskparametrar påverkar avgifterna.

Övriga remissinstanser tillstyrker förslaget eller har inget att invända emot det.

Riksgäldens skäl

Skalorna för respektive riskindikator kan baseras antingen på absoluta eller relativa intervall. Absoluta intervall är enligt Riksgäldens mening lämpliga att använda då det finns en känd önskvärd nivå att basera intervallen på. *SweFinTech* efterfrågar även en helhetsbild över hur riskparametrar påverkar avgifterna. Då det är institutens inrapporterade värden som ligger till grund för fördelningen av riskpoäng kan en bedömning av hur riskparmetrarna påverkar enskilda avgifter inte göras på förhand.

Riksgälden anser att riskindikatorerna Stabil nettofinansieringskvot och Ej intecknade tillgångar/garanterade insättningar bör ändras till att ha absoluta intervall för fördelningen av riskpoäng. Riksgälden anser också att riskindikatorerna Avkastning på totalt kapital och Systemviktigt institut bör ändras genom att antalet intervall för fördelning av riskpoäng utökas.

NOBA Bank AB (publ), *Norion Bank AB* och *Svea Bank AB* påtalar att det föreligger en asymmetrisk redovisning av hur antalet intervall för vissa riskindikatorer utökas medan det för andra riskindikatorer minskas. Ändringen att byta från relativa intervall till absoluta intervall genomförs för att fördelningen av riskpoäng på dessa riskindikatorer tydligare ska gruppera instituten utifrån riskskillnaderna. Riksgälden anser därför inte att det är nödvändigt att de riskindikatorer som nu får absoluta intervall måste ha samma antal intervall som riskindikatorerna med relativa intervall.

Stabil nettofinansieringskvot

När Stabil nettofinansieringskvot (NSFR) infördes som riskindikator i avgiftsmodellen fanns inget värde för beräkning av NSFR. Det fanns inte heller några inrapporterade uppgifter från instituten. Riksgälden kunde därför vid den tidpunkten inte fastställa absoluta intervall för riskindikatorn.

Sedan 2022 års avgiftsuttag finns ett värde för beräkning av NSFR och instituten rapporterar också uppgifter till garantimyndigheten. Riksgälden kan därför, till skillnad från när riskindikatorn infördes, fastställa absoluta intervall. Givet att NSFR har ett känt reglerat minimivärde (kvotvärdet 100 procent) och att det går att fastställa absoluta intervall anser Riksgälden att absoluta intervall är att föredra framför relativa intervall för NSFR. Riksgälden anser därför att nuvarande intervall bör ändras från att vara relativa till absoluta.

Avkastning på totalt kapital

När det gäller riskindikatorn Avkastning på totalt kapital är det enligt Riksgäldens mening svårt att fastställa en optimal lönsamhet för ett institut. En

hög avkastning kan t.ex. vara positiv, men kan också vara en indikation på en affärsmodell med höga risker. Låg avkastning kan t.ex. indikera en olönsam affärsmodell och låg positiv avkastning kan indikera att institutet har svårare att täcka förluster med vinstmedel.

Nuvarande intervall för denna riskindikator har visat sig ge en betydande tröskeleffekt för institut som har en avkastning kring noll procent. Skillnaden i riskpoäng blir därmed stor (0 och 100 poäng) mellan institut som har en liten positiv avkastning och institut med en liten negativ avkastning. Nuvarande intervall differentierar inte heller riskpoängen mellan institut som har en låg negativ avkastning och institut med en hög negativ avkastning. Detsamma gäller institut som har en låg positiv avkastning och institut som har en hög positiv avkastning.

Genom att utöka antalet intervall får institutens avkastningsnivå större påverkan på riskpoängen för riskindikatorn. Det skulle enligt Riksgäldens mening tydligare spegla institutens riskskillnader. Riksgälden anser därför att antalet intervall bör utökas.

Systemviktigt institut

Med systemviktigt institut avses, i gällande föreskrifter om insättningsgaranti, ett institut som av Riksgäldskontoret i den senast beslutade resolutionsplanen enligt lagen (2015:1016) om resolution har bedömts ha en väsentlig negativ påverkan på den finansiella stabiliteten och den reala ekonomin om institutet skulle fallera och därefter avvecklas genom konkurs eller likvidation.

Ett institut som bedömts som ett systemviktigt institut kommer att vara föremål för resolutionsåtgärder och utgör därmed också en s.k. resolutionsenhet enligt lagen om resolution (2 kap. 1 §). En resolutionsenhet är antingen en globalt systemviktig resolutionsenhet, europeiskt systemviktig resolutionsenhet, nationellt systemviktig resolutionsenhet eller en övrig resolutionsenhet. Kriterierna för när ett företag ska klassificeras som globalt eller europeiskt systemviktiga resolutionsenheter följer av lagen om resolution (2 kap. 1 §). Klassificeringen av nationellt systemviktiga resolutionsenheter görs av resolutionsmyndigheten baserat på en bedömning av om resolutionsenhetens eventuella fallissemang utgör en sannolik systemrisk (2 kap. 1 §).

Resolutionsmyndighetens bedömning av om en resolutionsenhet utgör en sannolik systemrisk i händelse av fallissemang hänger samman med den prövning som görs i resolutionsplaneringen avseende hur företaget ska hanteras vid ett eventuellt fallissemang. Om en avveckling av ett företag genom

konkurs eller likvidation bedöms förorsaka allvarliga störningar i det finansiella systemet ska företaget enligt resolutionsplanen hanteras genom resolution (3 kap. 10 och 11 §§ lagen om resolution). Ett fallerande företag som bedöms förorsaka allvarliga störningar i det finansiella systemet vid fallissemang utgör enligt Riksgälden en sannolik systemrisk och uppfyller därför förutsättningarna för att klassificeras som en nationellt systemviktig resolutionsenhet. Mot bakgrund av en sådan bedömning om ett fallerande företag utgör en systemrisk bör inga institut komma att klassificeras som en övrig resolutionsenhet.

För samtliga kategorier av resolutionsenheter kommer resolutionsmyndigheten att ha fattat beslut om krav på kapitalbas och kvalificerade skulder (MREL) enligt lagen om resolution. Tidsfristerna för att uppfylla MREL är tre år från den dagen som ett institut bedömts vara en globalt, europeiskt eller nationellt systemviktig resolutionsenhet (4 kap. 24 och 25 §§ lagen om resolution). För övriga resolutionsenheter finns ingen motsvarande tidsfrist.

Nuvarande utformning av riskindikatorn systemviktigt institut innebär att ett institut som bedömts vara systemviktigt erhåller noll individuell riskpoäng (IRS) på riskindikatorn. Genom att utöka antalet intervall sker en successiv reducering av IRS på riskindikatorn. Det skulle enligt Riksgäldens mening tydligare återspegla den risk som ett institut utgör för insättningsgaranti-systemet. Detta då risken för insättningsgarantisystemet minskar i takt med institutets uppfyllnad av MREL. Riksgälden anser därför att antalet intervall för riskindikatorn systemviktigt institut bör utökas. Antalet intervall bör korrelera med de tidsfrister som gäller för uppfyllnad av MREL. Riksgälden anser därför att riskindikatorn systemviktigt institut bör utökas till att omfatta fler intervall.

För att erhålla reducerad IRS ska ett institut ha bedömts som systemviktigt institut senast den 1 juli det år som avgiften beslutas. Tidpunkten för bedömningen bör sammanfalla med det senaste datumet för instituten att lämna uppgifter enligt 3 kap. 1 a § föreskrifterna om insättningsgaranti. Full reducering av IRS kan uppnås från och med det tredje året efter det år som ett institut först bedömts vara systemviktigt. Detta förutsätter att institutet för vart och ett av de efterföljande åren fortsatt bedömts vara ett systemviktigt institut.

Ej intecknade tillgångar/garanterade insättningar

Riskindikatorn Ej intecknade tillgångar/garanterade insättningar har i nuvarande avgiftsmodell en relativ skala. En stor andel intecknade tillgångar hos ett institut kan innebära att återvinningen vid ett ersättningsfall blir lägre för insättningsgarantin än om tillgångarna inte är intecknade. Det har visat sig att nuvarande relativa skala inte i tillräcklig utsträckning beaktar risk-skillnaderna mellan instituten. Detta leder till att riskindikatorn inte fångar upp

skillnaden i potentiella förluster för insättningsgarantin som uppstår om återvinningen blir lägre vid ett fallissemang. Enligt Riksgäldens mening skulle ett införande av absoluta intervall tydligare gruppera instituten utifrån riskskillnaderna. Riksgälden anser därför att absoluta intervall bör införas.

3.3 Ikraftträdande

Riksgäldens ställningstagande: Föreskriftsändringarna ska träda i kraft den 1 januari 2027.

Remisspromemorian hade samma innehåll.

Remissinstanserna: *Svenska Bankföreningen* framhåller att anpassningar av bankernas balansräkningar sker över tid och för att de avsedda incitamentseffekterna ska uppstå behöver bankerna hinna anpassa sig.

Riksgäldens skäl: Vid bedömningen av vid vilken tidpunkt som föreskrifterna ska träda i kraft bör hänsyn tas till den tid det tar för instituten att anpassa sig till den reviderade avgiftsmodellen.

Instituten lämnar sedan tidigare uppgifter till Finansinspektionen i inspektionens system. De uppgifter som instituten rapporterar kommer att vara desamma som tidigare. Riksgälden bedömer därför, till skillnad från *Svenska Bankföreningen*, att de ändringar som nu införs inte kommer medföra några behov av anpassningar för instituten.

De ändrade föreskrifterna bör enligt Riksgälden träda i kraft så snart som möjligt, vilket bedöms vara den 1 januari 2027.

4. Konsekvenser

I det följande redogörs för de konsekvenser som Riksgälden bedömer att ändringarna i bilagan till föreskrifterna får.

4.1 Konsekvenser för samhället

Riksgälden bedömer att ändringarna leder till insättningsgarantiavgifter som i högre grad speglar den risk som respektive institut utgör för insättningsgarantisystemet. Sådana riskbaserade avgifter ger starkare incitament för instituten att minska sitt risktagande, exempelvis genom att minska sin skuldsättning eller genom en mindre riskfylld utlåning. Det har en positiv effekt på den finansiella stabiliteten.

4.2 Konsekvenser för insättarna

Starkare incitament för ett minskat risktagande medför ett ökat konsumentskydd för insättarna. Trots att ersättningsnivån för insättarna inte påverkas av förslagen, innebär ett minskat risktagande en lägre sannolikhet för att insättare drabbas av ett ersättningsfall.

En annan möjlig konsekvens är att räntan på vissa instituts inlåningskonton kan påverkas, positivt eller negativt, beroende på hur insättningsgarantiavgiften ändras. Det är tänkbart att institut som behöver betala märkbart högre avgifter i viss utsträckning kan komma att finansiera detta med lägre inlåningsräntor.

4.3 Konsekvenser för instituten

4.3.1 Allmänt om instituten

Antalet institut som är anslutna till insättningsgarantin uppgick den 31 december 2025 till 136 stycken, varav 116 tog emot garanterade insättningar. Institutens storlek och verksamhet varierar och omfattar allt från de tre storbankerna till ett antal mindre sparbanker, kreditmarknadsbolag och värdepappersbolag. Sparbankerna, totalt 60 stycken, utgör den största kategorin av institut.

Storleken på de minsta institutens balansräkningar varierar i huvudsak mellan 1 200 och 1 400 miljoner kronor. Insättningsgarantiavgiften styrs främst av varje enskilt instituts egna volym garanterade insättningar och institutets risknivå. Det innebär att institut med lägre volym garanterade insättningar får en lägre avgiftsbas jämfört med institut som har en stor volym garanterade

insättningar. Enligt Riksgäldens bedömning saknas därför skäl att ta särskild hänsyn till de storleksmässigt minsta instituten vid föreskrifternas utformning.

4.3.2 Administrativa kostnader

Riksgälden bedömer att ändringarna inte kommer att påverka institutens administrativa kostnader. Det beror på att de uppgifter som instituten årligen rapporterar kommer att vara oförändrade.

4.3.3 Ändrade avgifter

Ändringarna i bilagan till föreskrifterna påverkar institutens individuella avgifter. Det totala avgiftsuttaget är dock oförändrat och uppgår fortsatt till 0,1 procent av de samlade garanterade insättningarna. Riksgäldens beräkningar indikerar att det företrädelsevis är ett fåtal institut med en relativt låg risknivå (och låg riskklass) som förväntas få en lägre avgift. Det motsatta gäller främst institut som i dagsläget har en relativt hög risknivå (och hög riskklass). Enligt Riksgäldens mening är avgiftsändringarna positiva då de i högre utsträckning bidrar till mer riskbaserade avgifter.

En ändrad beräkningsmetod för summerade riskvikter (ARW) med ett utökat avgiftsintervall som motsvarar 45-345 procent innebär att det möjliga avgiftsspannet ökar. En konsekvens är framförallt att institut med en hög sammanlagd riskpoäng (ARS) erhåller en högre avgift, jämfört med idag, till följd av att de tilldelas en högre summerad riskvikt (ARW). Det motsatta gäller för institut med en låg sammanlagd riskpoäng (ARS).

Ett utökat avgiftsintervall och fler riskklasser samt en ny poängskala för ARS syftar till att öka incitamenten till ett minskat risktagande för de instituten. Fler riskklasser ger utökade möjligheter för instituten att påverka sin riskklassificering - fler riskklasser gör det lättare att flytta sig mellan riskklasser. Då avgiften på total nivå är oförändrad kommer inte ändringarna att medföra någon förändring på aggregerad nivå. På enskild nivå kan ändringarna dock påverka enskilda instituts avgift såväl nedåt som uppåt. Det är därför svårt att på enskild institutnivå exakt uppskatta konsekvenserna annat än att konstatera att skillnaden i avgift mellan institut med hög respektive låg risk ökar.

Att höja den högsta avgiften från 200 procent till 345 procent och sänka den lägsta avgiften från 50 procent till 45 procent innebär att avgiftsökningen för instituten i de allra högsta riskklasserna kommer att vara större än avgiftsminskningen för instituten i de lägsta riskklasserna. Enligt Riksgälden är en sådan avgiftsändring positiv då den i högre utsträckning bidrar till mer riskbaserade och rättvisa avgifter med mindre korssubventionering, där institut

med lägre risk bär en lägre andel av den totala avgiften, medan institut med högre risk får bära en högre andel.

Justeringskoefficienten styrs av hur volymerna av garanterade insättningar fördelar sig mellan instituten. Om en stor andel av den totala mängden garanterade insättningar finns hos institut i de högre riskklasserna medför detta en lägre justeringskoefficient. Då ett utökat avgiftsintervallet innebär att institut i högre riskklasser tilldelas en högre summerad riskvikt (ARW) och därmed skulle betala en högre avgift jämfört med idag är det inte osannolikt att detta kan bidra till en lägre justeringskoeffcient. Det är dock svårt att bedöma justeringskoeffcienten storlek, då denna är en funktion av hur garanterade insättningar är fördelade utifrån institutens riskklassificering. Intervallet 45 procent till 345 procent ger enligt Riksgäldens bedömning en justeringskoefficient nära 1, vilket bör vara önskvärt.

Ändringarna förväntas inte väsentligen påverka instituten.

Riksgälden utvärderar löpande avgiftsuttaget för insättningsgarantin utifrån avgifternas syfte, incitamentstyrning och övriga konsekvenser.

Intäkterna för berörda institut bör inte påverkas av föreskriftsändringarna.

Svenska Bankföreningen efterfrågar klargörande om avgiften för 2027 ska beräknas utifrån de nya föreskrifterna. Avgiften för 2027 kommer att beräknas utifrån de ändrade föreskrifterna.

4.3.4 Övriga konsekvenser

Riksgälden bedömer att ändringarnas påverkan på konkurrensförhållandet sinsemellan de avgiftsskyldiga instituten kommer att vara begränsad.

Föreskriftsändringarna kan utvärderas tidigast efter att avgiftsuttaget för 2027 har genomförts.

4.4 Konsekvenserna för myndigheterna

Ändringarna bedöms ha en begränsad påverkan på Riksgälden. Viss systemstödsutveckling kommer att behöva genomföras men kostnaderna bedöms vara begränsade.

Riksgälden och Finansinspektionen samordnar den årliga inrapporteringen av uppgifter till avgiftsuttaget med den rapportering som instituten genomför via Finansinspektionens rapporteringssystem (Fidac). Förslagen kommer inte att medföra någon systemstödsutveckling eller kostnader för Finansinspektionen.

4.5 Överensstämmelse med unionsrätten

Föreskriftsändringarna står i överensstämmelse med unionsrätten.

4.6 Tidpunkten för ikraftträdande

Riksgälden bedömer att det inte behöver tas någon särskild hänsyn när det gäller tidpunkten för ikraftträdandet.

4.7 Speciella informationsinsatser

Riksgälden kommer att informera om de ändrade föreskrifterna på myndighetens webbplats (www.riksgalden.se). Myndigheten kommer även informera de berörda instituten via e-post. Det finns därutöver enligt Riksgäldens uppfattning inte behov av ytterligare informationsinsatser.